

Uusi opetussuunnitelma maahanmuuttajaopettajan silmin

Anja Mänty-Sorvari
Maarit Pihlava
Ulla Tarmi

Raportti

Iloa ja tehoa oppimiseen –valmennusohjelma

Moduuli II

Toukokuu 2003

Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Turun maahanmuuttajaopetuksen järjestelyt tällä hetkellä	4
2.1. Kuka on maahanmuuttaja?	4
2.2. Turun maahanmuuttajaopetus	4
3. Maahanmuuttajaoppilaiden opetus opetussuunnitelman mukaan	7
4. Maahanmuuttajaoppilaan arviointi perusopetuksessa	10
5. Pohdinta	12

Lähteet

1. Johdanto

Tässä raportissa tarkastelemme Turun maahanmuuttajaoppilaiden tilannetta uuden valtakunnallisen opetussuunnitelman kokeiluversion valossa. Uudessa opetussuunnitelmassa perusopetus muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden. Näin ollen maahanmuuttajaopetuskin tulisi nähdä johdonmukaisena kokonaisuutena, jossa eri osa-alueet nivoutuvat toisiinsa.

Tämä raportti on Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen Iloa ja tehoa oppimiseen -valmennusohjelman II moduulin kehittämishankkeen kuvaus. Nämä opinnot ovat Turun yliopiston Kasvatustieteiden tiedekunnan ja Turun kaupungin ideoimaa kuntakohtaista kehittämistyötä. Idea koko koulutukseen ja kehittämishankkeisiin lähti Turkulainen koulu elämänuran muokkaajana -tutkimusprojektista, jonka tulosten mukaan osa turkulaisten koulujen oppilaista tarvitsee tavallista enemmän tukea. Monet näistä kouluista olivat kouluja, joissa on paljon maahanmuuttajaoppilaita. Maahanmuuttajaoppilaat tuntuivat viihtyvän turkulaisessa koulussa hyvin, mutta heidän suomalaisessa koulussa pärjäämisessään oli vaikeuksia. (Olkinuora & Mattila 2001.)

Tarkastelemme tilannetta oman työkokemuksemme pohjalta. Nostamme esille ryhmiä, jotka tarvitsevat eniten huomiota ja tukea jatkossa. Olemme kaikki kolme olleet mukana maahanmuuttajaopetuksessa 6-8 vuotta. Olemme seuranneet Turun maahanmuuttajaopetuksen tilannetta ja kehittymistä. Olemme myös kouluttautuneet sekä seuranneet muiden kaupunkien panostusta maahanmuuttajaopetukseen. Anja Mänty-Sorvari on valmistavan luokan opettaja luokilla 7-9, Maarit Pihlava on valmistavan luokan opettaja luokilla 1-6 ja Ulla Tarmi on suomi toisena kielenä -opettaja luokilla 7-9.

Tekstin selkiyttämiseksi olemme kirjoittaneet kulloinkin käsiteltävänä olevan opetussuunnitelmaluvun suorat tai epäsuorat lainaukset pienemmällä kirjasintyyppillä kuin muun tekstin. Erillisiä lainausmerkkejä ei ole käytetty.

Lähdeluetteloon on erikseen merkitty kaikki ne opetussuunnitelman luvut, joita olemme tarkastelleet.

2. Turun maahanmuuttajaopetuksen järjestelyt tällä hetkellä

2.1. Kuka on maahanmuuttaja?

Maahanmuuttaja-käsitteen alla saattaa olla hyvin eritaustaisia ulkomailta Suomeen tulleita henkilöitä: pakolaiset, paluumuuttajat, työn tai avioliiton kautta maahan tulleet. Käytännössä heillä kaikilla on ainakin alkuvaiheessa erilaisia sopeutumisongelmia. Näin ollen kouluissamme on hyvin heterogeeninen joukko maahanmuuttajaoppilaita. Heidän joukossaan on myös Suomessa syntyneitä maahanmuuttajataustaisia oppilaita, joiden suomen kielen taito on heikko. Tässä raportissa emme puhu tyypillisistä kaksikielisistä perheistä, jotka asuvat Suomessa ja joissa toinen vanhemmista on suomalainen ja toinen ulkomaalainen. Nämä lapset ovat syntymästä asti kasvaneet kaksikieliseksi ja heille on johdonmukaisesti puhuttu kumpaakin kieltä.

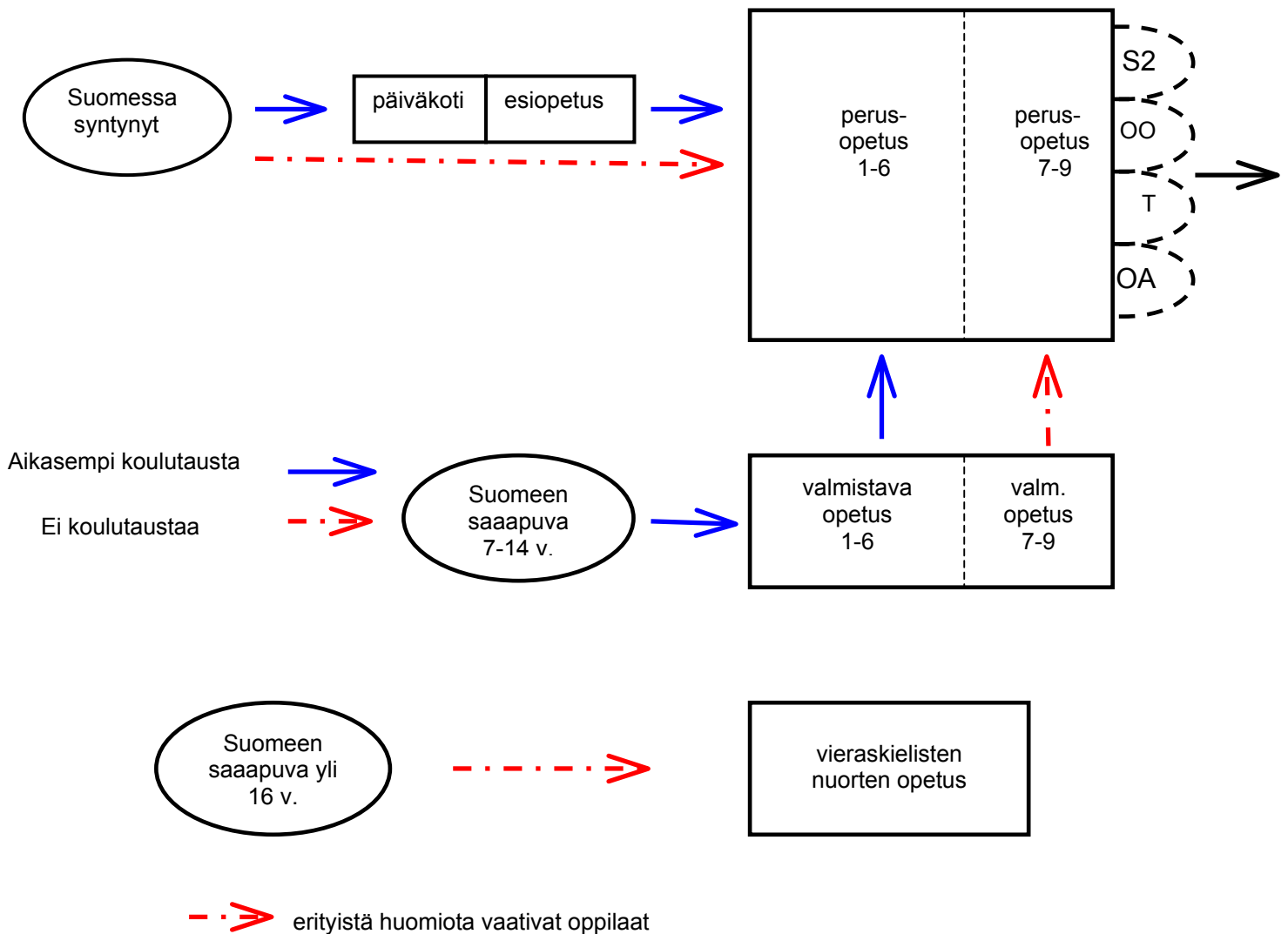
2.2. Turun maahanmuuttajaopetus

Turun suomenkielisissä kouluissa on noin 8,5 % oppilaita, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Lukumääräisesti tämä tarkoittaa noin 1200 oppilasta. Suurimmat kieliryhmät ovat venäjä (163), albania (130), arabia (126), kurdi (96), somali (71), ruotsi (55), vietnam (51) ja viro (39). Turussa maahanmuuttajat asuvat tietyillä aluilla, mikä johtuu asuntopolitiikasta. Eniten vieraskielisiä oppilaita on alaluokkien kouluista Varissuolla, Lausteella, Pansiossa ja Halisissa/Nummessa. Ylempien luokkien (7-9) kouluissa

maahanmuuttajaoppilaita on eniten Turun suomalaisessa yhteiskoulussa, Kupittaa ja Aurajoen kouluissa.

Alla oleva kuvio havainnollistaa perusopetusikäisten maahanmuuttajien opetusjärjestelyjä Turussa.

MAAHANMUUTTAJAOPETUS TURUSSA

S2 = suomi toisena kielenä -opetus
 OO = omakielinen opetus
 T = tuettu opetus
 OA = oman äidinkielen opetus

Kuvio 1. Maahanmuuttajaopetus Turussa

Kuvion 1 käsitteet on selitetty seuraavassa tarkemmin.

Valmistavaa opetusta annetaan juuri maahan muuttaneille peruskouluikäisille oppilaille. Valmistava opetus kestää puolesta vuodesta vuoteen.

Valmistavassa opetuksessa keskitytään suomen kielen alkeisiin, eri oppiaineiden peruskäsitteisiin ja koulunkäyntitaitojen harjoitteluun.

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy yleensä perusopetuksen luokkaan oman asuinalueensa mukaan. Valmistavan luokan opettajia on Turussa viisi.

Suomi toisena kielenä -opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden systemaattista suomen kielen oppimista oppilaan omista tarpeista lähtien.

Suomi toisena kielenä -opettajia on Turussa 10.

Omakieliseksi opetuksiksi (tukiopetus) kutsutaan tukea, jota oppilaalle annetaan hänen omalla äidinkielellään. Omakielisten opettajien tulisi tehdä yhteistyötä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa. Omakieliset opettajat kiertävät eri kouluilla, heitä on Turussa tällä hetkellä 13. Opetuskielinä ovat albania, arabia, bosnia, kurdi, somalia, venäjä ja vietnam.

Oman äidinkielen opetusta (kotikieli) tarjotaan kaksi tuntia viikossa koulutuntien ulkopuolella. Opetukseen osallistuminen on oppilaille vapaaehtoista. Oman äidinkielen opettajia on tällä hetkellä 20.

Tuetun opetuksen tarkoitus on auttaa sellaisia oppilaita, joiden suomen kielen taito ei riitä lukuaineiden opiskeluun. Opetus tapahtuu suomeksi ja käytännön järjestelyt vaihtelevat kouluittain. Opettajia on Turussa viisi.

Omakieliset koulunkäyntiavustajat (arabia, kurdi, somalia ja venäjä) ovat maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, jotka kiertävät ja auttavat maahanmuuttajaoppilaita eri kouluilla tarpeen mukaan.

3. Maahanmuuttajaoppilaiden opetus opetussuunnitelman mukaan

Tarkastelemme seuraavaksi opetussuunnitelman kahdeksannen luvun §:ää 49, Maahanmuuttajat.

Opetussuunnitelmassa sanotaan, että maahanmuuttajaoppilaiden opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita oppilaiden taustat ja lähtökohdat, kuten äidinkieli ja kulttuuri, maahanmuuton syy ja maassaoloaika huomioon ottaen. Opetuksessa on otettava huomioon maahanmuuttajaoppilaan aikaisempi oppimishistoria sekä kasvatus- ja opetusperinteet

Maahanmuuttajaoppilaiden heterogeenisuus asettaa suuria vaatimuksia heidän opetukselleen. Suuria eroja oppimisvalmiuksissa on, kun verrataan pakolaistaustaista luku- ja kirjoitustaidottomana maahan tullutta oppilasta esimerkiksi kuusi vuotta Venäjällä koulua käyneeseen ikätoveriinsa. Oman ongelmallisen ryhmänsä muodostavat ensimmäiselle luokalle tulevat lähes kielitaidottomat oppilaat, jotka eivät tällä hetkellä pääse valmistavaan opetukseen.

Opetussuunnitelma edellyttää, että oppilaiden yksilölliset lähtökohdat huomioidaan. Kovin erilaisesta kokemus- ja kulttuuripiiristä tuleva oppilas ei tukitoimista huolimatta pysty vastaanottamaan suomalaisen koulun tarjoamaa opetusta tai hänen on vaikea sovittaa aiemmin oppimaansa uusiin oppimistilanteisiin. Miten käy siis perusopetuksen oppimiskäsityksen mukaisen tiedonrakentumisen silloin kun, oppimisvalmiudet omaan ikätasoon verrattuna ovat riittämättömät. Oppilaalta saattaa puuttua mm. kuvanlukutaito ja suuri osa opiskelussa tarvittavista abstrakteista käsitteistä. Ei ole tavatonta, että seitsemännelle luokalle sijoitettava, valmistavan opetuksen jo käynyt, oppilas on juuri oppinut lukemaan ja hänen hienomotoriikkansa on 7-vuotiaan tasolla. Entä minkälaiset mahdollisuudet on 11-15 -vuotiaalla maahan muuttaneella, koulua käymättömällä oppilaalla saada päättötodistus ja valmiudet jatko-opintoihin. Nämä oppilaat tarvitsevat reilusti aikaa ja opetuksellisia erityisratkaisuja omaksuakseen opiskelutaitoja ja uuden kielen.

”Jotta suomen kielen taito ehtisi varmasti kehittyä niin hyväksi, että ns. normaaliopetukseen osallistuminen luonnistuu ilman erityisiä vaikeuksia, tulisi Suomessa siis asua noin viisi vuotta”. (Suni 1996, 122)

Suuria ongelmia on myös useilla sellaisilla oppilailla, joilla on omassa maassaan ollut hyvät arvosanat. Valmistavan vaiheen aikana heidän koulunkäyntinsä sujuu yleensä hyvin. Kun he siirtyvät yleisopetukseen, kiulu opeteltavien asioiden ja riittämättömän kielitaidon välillä on liian suuri. Siirtymävaiheen jälkeen oppilaat väsyvät raskaaseen tilanteeseen ja yläluokkalaisilla luvattomat poissaolot lisääntyvät. Yhteiskunnan tulisi miettiä ratkaisua myös näiden oppilaiden ongelmiin. Valmistavan vaiheen pidentäminen saattaisi auttaa heitä. Näissä oppilaissa hukkaantuu runsaasti potentiaalista voimavaraa. Pahimmassa tapauksessa oppilas jättää peruskoulun kesken tai ei saa päättötodistusta. Tämän suuntainen kehitys saattaa tuottaa Suomen työmarkkinoille kahden kerroksen väkeä, mikä ei ole yhteiskunnan kannalta toivottavaa (Ihalainen, 2003).

Opetussuunnitelman mukaan opetuksen tulee tukea oppilaan kasvamista oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä aktiiviseksi ja tasapainoiseksi jäseneksi.

Tässä pyrkimyksessä avainasemassa ovat omakieliset opettajat sekä oman äidinkielen opettajat. Ilman näiden oppilaan oman kulttuuriyhteisön aikuisten tukea syntyperältään suomalaisen opettajan on vaikeaa ja teennäistä tutustuttaa oppilasta hänen omaan kulttuuriinsa. Opettajan tulee suhtautua kaikkiin oppilaisiinsa tasapuolisesti, mikä jo pitää sisällään sen, että jokaisen oppilaan yksilöllisyyttä ja kulttuuria tulee kunnioittaa.

Perheellä ja oman kulttuuriyhteisön edustajilla on tärkeä merkitys oppilaan asenteeseen omaa kieltä ja kulttuuria kohtaan. Perheiden kaksikielisyyden tukeminen pitäisi aloittaa jo neuvolasta.

Maahanmuuttajaoppilaalle voidaan laatia oma oppimissuunnitelma, joka voi olla osa oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

Ajatus oppimissuunnitelmasta on sinänsä hyvä. Se mahdollistaisi realistisempien tavoitteiden asettamisen. Mikäli oppilaskohtaisia oppimissuunnitelmia laaditaan Turussa, toivoisimme, että kunnan opetussuunnitelmaan kirjataan tarkat ja yhtenäiset ohjeet kaikille kouluille. Viimeistään koulussa on mietittävä, kenelle kuuluu päävastuu suunnitelmien laadinnasta sekä päivityksestä ko. koulussa. Päävastuussa voisi esim. luokanvalvoja, erityisopettaja tai suomi toisena kielenä -opettaja, vaikka suunnitelma onkin tehtävä eri opettajien yhteistyönä.

Ajatus, että oppimissuunnitelma olisi osa kotoutumissuunnitelmaa on hyvä, mutta nykytilanteessa opettajien voimavarat eivät riitä tämän toteuttamiseen. Asia vaatisi eri viranomaisten yhteistyötä. Näin välttyttäisiin päällekkäisyyksiltä ja tiedonkulku toimisi.

Opetussuunnitelman mukaan huoltajat tutustutetaan suomalaiseen koulujärjestelmään, koulun toiminta-ajatukseseen, opetussuunnitelmaan, arviointiin, opetusmenetelmiin sekä oppilaan oppimissuunnitelmaan.

Mielestämme kunnan opetussuunnitelmassa olisi mietittävä, millaisia käytännön toimia nämä tavoitteet edellyttävät. Kunta voisi järjestää yhteisiä tiedotustilaisuuksia uusien oppilaiden vanhemmille esimerkiksi Suomen koulujärjestelmästä. Näin olisi mahdollista säästää esimerkiksi tulkkauskustannuksissa. Koulun vastuulla on luonnollisesti huolehtia huoltajan tutustuttamisesta lapsen oppimissuunnitelmaan.

Oppilaan ja hänen huoltajansa tietämystä oman kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, kielistä ja kulttuureista hyödynnetään opetuksessa.

Ihmettelemme tätä opetussuunnitelman vaatimusta, joka on lähes mahdoton toteuttaa käytännössä. Suurin osa maahanmuuttajaoppilaista ja heidän vanhemmistaan ei ole valmiita toimimaan oman kulttuurinsa edustajina juuri maahan tultuaan. Kaikki oppilaat eivät tule suoraan "omasta" maastaan tai he eivät muista kotimaastaan mitään. Toisaalta oppilaan ja hänen vanhempiansa

suomen kielen taito saattaa olla niin heikko, ettei opettaja voi saada heidän tietämystään kyseisistä asioista selville.

Maahanmuuttajalle opetetaan koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta suomea tai ruotsia toisena kielenä, mikäli hänen suomen tai ruotsin kielen taitonsa ei arvioida olevan äidinkielen tasoinen kaikilla kielitaidon osa-alueilla.

Kunnan opetussuunnitelmaan tulisi tarkentaa, kuka arvioi ja miten, onko oppilaan suomi äidinkielen tasoinen. Jos oppilaan kielitaito on äidinkielen tasoinen, hän ei esimerkiksi tee edes puheessaan tiettyjä rakennevirheitä. Arviointi ei saa perustua ”mutu-tuntumaan”.

Suomi toisena kielenä -opetuksen tulee tapahtua suomi toisena kielenä -opetussuunnitelman mukaan. Näin ollen suomi toisena kielenä -opettaja ei voi toimia vain äidinkielen apuopettajana, jotta oppilas selviäisi samoista äidinkielen kokeista kuin syntyperäiset suomalaiset.

Maahanmuuttajaoppilaalla tulisi olla koulussa nimetty S2-opettaja, joka vastaa oppilaan suomen kielen opetuksen suunnittelusta.

4. Maahanmuuttajaoppilaan arviointi

Tarkastelemme tässä luvussa opetussuunnitelman seitsemännen luvun, Oppilaan arviointi, pykälää 41 ja 45. Pykälä 41 käsittelee arviointia opintojen aikana ja pykälä 45 päättöarviointia. Lisäksi palaamme kahdeksannen luvun, Kieli ja kulttuuriryhmien opetus, pykälään 49, Maahanmuuttajat, jota käsittelemme jo kolmannessa luvussa.

Oppilaan arviointi jaetaan opetussuunnitelmassa arviointiin opintojen aikana ja päättöarviointiin. Kummallakin arvioinnilla on erilainen tehtävä. Opintojen aikana tapahtuvan arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilasta ja kannustaa häntä opiskelemaan. Toisaalta sen tulee kuvata sitä, miten oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet. Arvioinnin avulla oppilaan tulee pystyä muodostamaan realistinen kuva oppimisestaan ja kehitymisestään ja näin arvioinnin tulee tukea oppilaan persoonallisuuden kasvua.

Maahanmuuttajaoppilaan arvioinnissa pitää opetussuunnitelman mukaan ottaa huomioon oppilaan tausta ja vähitellen kehittyvä kielitaito. Kielitaidon puutteita tulisi vähentää monipuolisilla, joustavilla ja tilanteeseen sovitetuilla arviointimenetelmillä. Maahanmuuttajaoppilaan arviointi voi olla sanallista koko perusopetuksen ajan lukuun ottamatta päättöarviointia.

Opintojen aikana oppilasta voidaan arvioida joustavasti hänen omista lähtökohdistaan. Kunnan opetussuunnitelmaan tulisi kuitenkin tarkentaa, mitä valtakunnallisissa perusteissa mainitut joustavat ja monipuoliset arviointimenetelmät käytännössä ovat. Oppilas voi esimerkiksi käyttää kokeessa sanakirjaa, hän voi suorittaa kokeen suullisesti, hän voi suorittaa eri kokeen tai hän voi suorittaa kokeen esimerkiksi erityisopettajan tai suomi toisena kielenä -opettajan kanssa, jolloin kysymyksiä on mahdollista selventää oppilaalle. Joustavilla tavoilla suoritettujen kokeiden arvosanoja tulisi eri kouluissa myös tulkita samansuuntaisesti. Esimerkiksi, missä suhteessa keskeiset asiat sisältävästä kokeesta saatu kiitettävä numero on muun luokan suorittaman kokeen kiitettävään arvosanaan? Olisi oppilaiden kannalta erittäin tärkeää, että heidän arvioinnissaan käytettävät menetelmät olisivat kouluissa samansuuntaisia.

Sanallisen arvioinnin käyttökään ei ole ongelmaton. Jos oppilaan kielitaito on heikko, hän ei ehkä ymmärrä palautetta tai ymmärtää sen väärin. Opettajalta kuluu suunnaton määrä energiaa, kun hän yrittää muotoilla palautteen "rautalangasta". Ongelmallisuutta lisää myös se, että useimmissa tapauksissa palaute jää hämäräksi myös oppilaan huoltajalle. Ainakin yläluokilla oppilaat lisäksi usein toivovat, että heidän arviointinsa suoritetaan numeroin.

Räikein ristiriita syntyy kuitenkin päättöarviointivaiheessa, kun päättöarvioinnissa kaikki perusopetuksen päättöluokan oppilaat arvioidaan samoin kriteerein.

Päättöarvioinnin tehtävänä on määritellä, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut perusopetukselle asetetut tavoitteet eri oppiaineissa. Päättöarvioinnin tulee olla valtakunnallisesti vertailukelpoista ja kohdella oppilaita tasavertaisesti.

Jos toimitaan opetussuunnitelman mukaan, voidaan siis esimerkiksi valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvälle 7. - 8. -luokan oppilaalle periaatteessa antaa koko ajan kiitettävää palautetta, vaikka hän päättöarvioinnin hyvän arvosanan kriteereihin suhteutettuna saisi arvosanaksi 5 tai 6. Tällainen arviointi, jossa kylmän totuuden julki lausumista ikään kuin siirretään eteenpäin, ei tue realistisen minäkäsityksen kehittymistä ja toisaalta sen kannustavuuskin on harhaanjohtavaa. Emme voi poistaa sitä tosiasiaa, että mitä vanhempana oppilas perusopetukseen tulee, sitä enemmän hän joutuu tekemään työtä. Mielestämme oppilaalle on samaan aikaan kannustavan, oppilaan lähtökohdista tapahtuvan arvioinnin kanssa tehtävä erittäin selväksi se, miten hänen oma oppimisensa suhteutuu perusopetuksen vuosiluokkakohtaisiin tavoitteisiin. Mielestämme maahanmuuttajaoppilaan ja hänen perheensä olisi jo varhaisessa vaiheessa tultava tietoiseksi siitä, että Suomessa päättötodistuksen keskiarvo on ratkaiseva, kun pyritään toisen asteen koulutukseen.

5. Pohdinta

Tämän raportin tekeminen antoi mahdollisuuden pohtia omaa työtämme ja maahanmuuttajaopetusta laajemmin. Mielestämme uuden maahanmuuttajaopetusta ja –oppilasta koskevan opetussuunnitelman tavoitteet ovat hyviä. Toteutuessaan ne tukevat oppilaiden Suomeen sopeutumista antaen heille tasavertaisen aseman suomalaisessa koulujärjestelmässä. Näin heillä on paremmat mahdollisuudet integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan ja toimia sen aktiivisina jäseninä.

Uuden opetussuunnitelman toteuttaminen vaatii koulutoimelta suurta panostusta maahanmuuttajaopetukseen ja sen koordinointiin. Tämän raportin myötä meille nousi maahanmuuttajaoppilaista neljä tärkeää ryhmää, joiden opetus tulisi ensimmäisenä suunnitella paremmin.

- 1) *Valmistavan opetuksen oppilaat* , joiden yksilölliset erot ovat todella suuret. Heidän alkuvaiheen opetuksensa tulisi olla riittävän pitkä. Nyt valmistava opetus kestää puoli vuotta. Jos perusta jo alussa jää hataraksi, sitä on vaikea ja kallistakin paikata myöhemmin muilla tukitoimilla.
- 2) Koululuun tulevat *kielitaidottomat ensimmäisen luokan oppilaat*. Koulunkäynnin sujuvalla aloituksella on tärkeä merkitys oppilaan tulevaisuuden kannalta.
- 3) Oppilaat, jotka ovat kotimaassaan käyneet *vain vähän tai eivät lainkaan koulua*. Näille oppilaille valmistava opetus ei riitä, vaan he tarvitsevat runsaasti aikaa kielen ja opiskelutaitojen kehittymiseen.
- 4) *Yläasteikäisenä maahan tulevat oppilaat*. Osa näistä oppilaista kuuluu ryhmään 3. Osa oppilaista taas kokee kuilun opetettavien asioiden ja riittämättömän kielitaidon välillä liian suureksi (omassa maassaan hyvät oppilaat), mistä seuraa esim. luvattomia poissaoloja ja peruskoulun keskeyttämistä.

Edellisten ryhmien koulunkäynnin suunnittelun lisäksi tulisi mielestämme vastata seuraaviin kysymyksiin.

- Miten yläasteikäisenä maahan tullut oppilas saa päättötodistuksen ja todellisen jatko-opintokelpoisuuden?
- Miten heikon koulutaustan oppilas selviää suomalaisluokassa?
- Miten ensimmäiselle luokalle tuleva kielitaidoton oppilas selviää?
- Miten valmistavaa opetusta voitaisiin kehittää?
- Miten käy suomen kielen maahanmuuttajavaltaisissa lähiöissä ja kouluissa esim. Varissuolla? Siellä yleistyy huono ja epäkohteliaalta kuulostava suomi, jossa on omat sääntönsä.
- Kuka laatisi maahanmuuttajaopetuksen kehittämissuunnitelman, jossa hyödynnettäisiin käytännön kokemuksia?

Opetussuunnitelma on normi, mutta miten opettaja voi toimia sen mukaan, elleivät oppilaiden oppimisvalmiudet ja opetussuunnitelman tavoitteet kohtaa. Maahanmuuttajaoppilaat ja heidän opettajansa joutuvat useasti liian suuren haasteen eteen, kun oppilaat joutuvat käytännössä hyppäämään monien oppimisessa vaadittavien ja ihmisenä kasvamisessa tarvittavien kehitysvaiheiden yli. Tällaiset tilanteet vievät meidät mahdottomien tehtävien eteen, joissa liian monet uupuvat matkalla ja itsetunto rapisee nolllille.

Maahanmuuttajat ovat tulleet maahan jäädäkseen ja parhaassa tapauksessa he voisit olla Suomelle kansainvälinen ja hyväkielitaitoinen voimavara.

Lähteet

Ihalainen, L. 2003. Työmarkkinoille ei saa syntyä kahden kerroksen väkeä. Monitori 1/2003 s.4, Työministeriö.

Olkinuora, E. & Mattila, E. 2001. Miten menee peruskoulussa? Kasvatuksen ja oppimisen edellytysten tarkastelua Turun kouluissa. Turku: Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisu A:195.

Opetushallitus, 2003. Perusopetuksen opetuskokeilussa lukuvuonna 2003-2004 noudatettavat opetussuunnitelman perusteet vuosiluokille 3 - 9 ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet vuosiluokille 1 - 2. Luku 8 pykälä 49 ja luku 7 pykälät 41 ja 45. Edita Prima Oy, Helsinki, 2003.

Suni, M. 1996. Maahanmuuttajaoppilaiden suomen kielen taito peruskoulun päättövaiheessa. Opetushallitus moniste 11/1996.